

Grønlandsk kor og salmesang

Af Andreas Otte, ph.d.

Januar 2015

Da missionæren Hans Egede ankom fra Danmark-Norge til Grønland i 1721 for, med støtte fra kong Frederik d. 4, at gøre de mennesker han måtte finde til kristne protestanter, bragte han salmetraditionen fra den protestantiske kirke til landet. I år 1733 sendte den danske konge desuden en lille gruppe Herrnhutere op for at hjælpe Hans Egede med missionsarbejdet.

Herrnhuterne var en brødremenighed der kom fra Herrnhut i Tyskland, hvor menigheden blev organiseret, men trosretningen kan spores tilbage til 1400-tallet, i det område vi i dag kender som Tjekkiat.

Selvom herrnhuterne blev sendt til Grønland som en form for støtte til Hans Egede, udgjorde deres mission nærmere en slags konkurrent til Hans Egede og hans familie. Modsat Hans Egedes mission, prædikede herrnhuterne et meget følelsesladet forhold til religion, og de benyttede sig i høj grad af musik i forkyndelsen. Deres mission var i Grønland frem til år 1900, hvor de forlod landet efter at deres grønlandske menighed var svundet i størrelse gennem en årrække, men arven efter herrnhuterne er stadigvæk en del af det grønlandske kulturliv og -landskab.

Grønlandske kor og salmesang har sine rødder i denne blanding af dansk-norsk og tysk missionsarbejde, men samtidig findes der detaljer ved sangstilen, der ikke findes i europæisk kor og salmesang, ligesom stavelsen "aja", som man kender fra trommesang og dans, har sneget sig ind i flere sange.

En del af de salmer, der synges i Grønland, er oversættelser af europæiske salmer, men grønlandske komponister har siden midten af 1800-tallet, hvor Rasmus Berthelsen begyndte at komponere, bidraget med en mængde grønlandske sange og salmer, som kan findes i samlingen "Erinarsuutit" ("Sangbogen") der udkom første gang i 1908.

Kor og salmesang i Grønland, er med tiden blev et vigtigt element i Grønlands nationale kultur. Mange byer har i dag et eller flere kor som udgiver salmer eller kormusik, og som optræder ved forskellige lejligheder. Repertoiret består af en blanding af europæiske salmer med grønlandsk tekst og nationalromantiske sange skrevet af grønlandske komponister. Den grønlandske kor- og salmesangstradition har en karakteristisk flerstemmig lyd med forkærlighed for langsomme tempi, bred intonering og glissando når der synges ind på tonerne.

Klik på billedet og se et videoklip med koret Aavaat som synger Rasmus Berthelsens kendte og elskede julesalme "Guuterput qutsinnermiu" ("Vor Gud i det høje").